

A Fővárosi Ítéltábla
13.Gf.40.235/2012/5.

A Fővárosi Ítéltábla a BP. 202. számú Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Gál János ügyvéd (.) által képviselt alperesek ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2012. március 2-án kelt 11.G.28.071/2011/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű alpereseknek személyenként 50.000 (Ötvenezer) - 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a 2012. március 2-án meghozott 11. G.28.071/2011/4. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 384.048 forint állam által előlegezett költséget. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. és a II. rendű alpereseknek 15 napon belül 421.800 forint perköltséget, a felmerült saját költségét a felperes viseli.

Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint a felperes egyéni vállalkozóként építőanyag-kereskedelemmel foglalkozott. Emellett a Zrt. részére szolgáltatást nyújtotta azzal, hogy annak kőbányai raktárát kezelte és onnan a Zrt. nevében cementet értékesített. A felperes egyéni vállalkozóként saját nevében is vásárolt a Zrt. eladótól cementárut, amelyet a saját nevében továbbértékesített, többek között az I. rendű alperes részére. Az I. rendű alperes a felperestől is, és a Zrt. gazdálkodó szervezettől is vásárolt cementet. A felperes az I. rendű alperes részére szállítólevélen adta ki az árut, majd a kiszállított mennyiségekről számlát készített.

Ezek a dokumentumok eladóként a felperest, vevőként az I. rendű alperest tüntette fel. A szállítóleveleket átvevőként azok a gépkocsivezetők írták alá, akik a fuvarozást hol a felperes, hol az alperes megbízása alapján végezték. A felperes az I. rendű alperes vásárlásairól rendszeresen időközönként (megközelítőleg hetenként) számlát állított ki, a számlákon azonban nem tüntette fel a szállítólevelek számait, a szállítások időpontját, hanem csak a cement mennyiségét és annak vételárát. A felperes és az I. rendű alperes közötti szállítási szerződések esetén az I. rendű alperes által megvásárolt cement leszállításának rendeltetési helye többnyire az I. rendű alperes Szállás utcai raktára volt, esetenként pedig az I. rendű alperes vevőinek címe. Utóbbi esetben az I. rendű alperes is kiállított az árurol szállítólevelet, amelyet a fuvarozó (gépkocsivezető) a címzett vevővel íratott alá, elismertve vele a cementáru átvételét. A 2004. és 2005. évi időszakban a felperestől az I. rendű alperes részére kiszállított cementáru szállítólevelein az I. rendű alperestől származó, átvételt elismerő aláírás nem volt.

A Zrt. a 2004-ben, majd 2005-ben végzett leltározás során megállapította, hogy eltérés mutatkozik a felperesnél a valós és a könyv szerinti készlet között. A felperes és a megbízója következtetése szerint a 2004. évi 196,6 tonna és a 2005. évi 52,85 tonna hiány abból keletkezett, hogy a felperes az I. rendű alperes részére kiszállított teljes árumennyiséget nem számlázta ki az eladott áru teljes mennyiségében.

A felperes által kiállított és az I. rendű alperes által kifizetett számlák szerint a felperes 2004 évben 3.204,6 tonna, 2005. évben 874,75 tonna, összesen 4.079,35 tonna mennyiségű cementet értékesített az I. rendű alperesnek. Ezzel szemben a felperes 2004. évre vonatkozóan 3.401,2 tonna, míg 2005. évre vonatkozóan 927,6 tonna, összesen 4.328,8 tonna cementről állított ki szállítólevelet az I. rendű alperes vevő nevére, azaz 249,45 tonnával több áru elszállításáról rendelkezik szállítólevéllel, mint amennyit kiszámlázott. A felperes a pert megelőzően utólag ezekről a szállításokról kiállította az SzA.045091 számú és az SzA.045092 számú, 2007. január 12-ei teljesítési határidejű számláit, azok ellenértékét azonban az I. rendű alperes nem fizette ki.

A felperes a perindításkor a keresetében 5.456.719 forint vételár és ennek 2005. december 23-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest, hivatkozva arra, hogy a részére leszállított cementmennyiségből 249,45 tonna mennyiségű, tonnánként 17.500 forint + áfa vételáru cement ellenértékét nem fizette ki. A per során az I. rendű alperes ebből a mennyiségből - a saját könyvelését áttekintve - 21,7 tonna áru ellenértéke megfizetésének elmulasztását elismerte, majd azt bruttó 20.275 forint/tonna áron kifizette a Pest Megyei Bíróság 2007. október 9-én kelt 12.G.25.229/2006/12. számú, az I. rendű alperest marasztaló 439.967 forint, valamint ennek 2007. június 1-jétől, a kifizetés napjáig járó, a jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamata megfizetésére vonatkozó ítéleti rendelkezés alapján. A Fővárosi Ítéltábla a 2008. február 27-én kelt 13.Gf.50.509/2007/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének ezt a nem

fellebbezett részét nem érintette, az alperes által fellebbezett elutasító rendelkezést hatályon kívül helyezte. A Pest Megyei Bíróság előtt 11.G.22.201/2008. szám alatt megismételt elsőfokú eljárásban a felperes módosította a keresetét, és alperes által elismert, időközben megfizetett vételár-részre tekintettel a követelését 4.982.032 forint és ennek 2005. december 24-től járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű kamatai összegében jelölte meg, majd 2009. június 3-án kiterjesztette keresetét a II. rendű alperesre, mint mögöttes felelősre, és kérte annak megállapítását, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperes beltagjaként felel a ki nem fizetett vételárból eredő tartozásért.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Állították, hogy az I. rendű alperes a felperes által 2004-ben és 2005-ben leszállított összes cementárú ellenértékét megfizette.

Az elsőfokú bíróság határozatának indokolása szerint a felperes keresetének ténybeli alapja nem nyert bizonyítást. Kiemelte, hogy a megismételt bizonyítási eljárás során tanúként hallgatta meg a felperes által csatolt szállítóleveleket aláíró fuvarozókat (gépjárművezetőket), akik általánosságban alátámasztották a cement megrendelésére és szállítására vonatkozó felperesi állítást, előadták, hogy azokban az esetekben, amikor az I. rendű alperes a felperestől vásárolt, általában az I. rendű alperes ... raktárába vitték a cementet, azonban ott külön senkivel nem vetették át az árut. Az elsőfokú bíróság a menetleveleket és a szállítóleveleket összevetette a tanúk, a felperesi és az I. rendű alperesi képviselők nyilatkozataival, azonban a megítélése szerint az elé tárt bizonyítékok nem igazolták kétséget kizáróan azt a tényt, hogy az I. rendű alperes az összes cementárut átvette, ami a szállítóleveleken szerepelt. Rámutatott arra, hogy a szállítóleveleken az I. rendű alperestől származó átvételi elismerés nem szerepel, ezért csak az a tény tekinthető igazoltnak, hogy a fuvarozók, akik vagy az I. rendű alperes, vagy a felperes megbízásából fuvaroztak, felvették az árut, de az nem, hogy ugyanazt a felvett mennyiséget az I. rendű alperesnek ki is szolgáltatták. A felperes terhére értékelte, hogy a perben kirendelt könyvszakértő a szállítóleveleket és a számlákat nem tudta „párosítani”, nem tudta megállapítani, hogy mely szállítólevelek szerinti mennyiségek azok, amelyeket a felperes még a szállítások időszakában (2004-2005. években) kiszámlázott, ebből következően nem volt megállapítható az sem, hogy a felperes által kibocsátott és az I. rendű alperes által befogadott, kiegyenlített számlákon túl mely szállításokból adódott az a különbség, amelynek vételárát a felperes a perben érvényesíteni kívánta. Álláspontja szerint a II. rendű alperes utolsó tárgyaláson jegyzőkönyvezett személyes nyilatkozatát nem lehetett oly módon értékelni, hogy határozottan elismerte volna a felperes perbeli állítását, a mellékelt szállítólevelek alapján felsorolt összes szállítás megtörténtére, a leszállított cement mennyiségére. A II. rendű alperes - a felperes hivatkozása ellenére - nem ismerte el, hogy az I. rendű alperesnek fennáll a módosított keresetben megjelölt vételár-fizetési kötelezettsége.

Az elsőfokú bíróság a perköltségviselés tárgyában hozott döntését azzal indokolta, hogy a felperes a per során részleges (illetékviselés alól mentesítő) költségmentességet kapott, ezért a peresztessége folytán a le nem rótt illetéket,

valamint a feljegyzett fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (továbbiakban: Rendelet) 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli. Az I. rendű alperes a feljegyzett elsőfokú eljárási illetékből 26.400 forintot - a Pest Megyei Bíróság 2007. október 9-én kelt 12.G.25.229/2006/12. számú ítéletében rögzített 439.967 forint összegű marasztalásra tekintettel - köteles megfizetni a Rendelet 13. § (2) bekezdése szerint. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 81. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperesek jogi képviselőjéből eredő ügyvédi munkadíj megfizetésére. A felperesre terhelte a szakértői bizonyítással kapcsolatos, állam előlegezett költség megfizetését is a Rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben kérte annak megváltoztatását, és az alperesek marasztalását a módosított keresete szerint. A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ítéletében a tanúvallomásokat és az ezzel kapcsolatban feltárt tényeket tévesen értelmezte, és ebből téves jogi következtetést vont le. A felperes ugyanis a perben következetesen azt állította, hogy a becsatolt szállítólevelekben foglaltaknak megfelelően egy meghatározott időtartam alatt, meghatározott mennyiségű cementet szállított az I. rendű alperes részére, ennek ellenértékét azonban az I. rendű alperes (számla hiányában) maradéktalanul nem egyenlítette ki. Véleménye szerint az I. rendű alperes soha nem tagadta a szállítások megtörténtét, a vételár mértékét, csak a tartozás tényét. Az alpereseket terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem nyert igazolást az a tény, hogy a perben megjelölt mennyiségű cement ellenértékét az I. rendű alperes maradéktalanul kifizette volna. A felperes álláspontja szerint a fuvarozást végző gépjárművezetők tanúvallomásai alátámasztották azt a tényt, hogy a jogvita alapját képező szállítások az I. rendű alperes részére megtörténtek, mert valamennyi gépjárművezető elismerte az elé tárt fuvarleveleken a saját aláírását. Az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesi igény megalapozatlan, mert a szállítóleveleken nincs feltüntetve az I. rendű alperes átvételi elismerését igazoló aláírás. A tanúk félreérthetetlenül akként nyilatkoztak, hogy a szállítások megtörténtek. Ezen nyilatkozatukat nem lehetett másként értékelni, minthogy az alperesek által megjelölt címekre a felperes a szállítóleveleken feltüntetett időpontokban az ott megjelölt mennyiségeket leszállította. Az I. rendű alperes nem cáfolta, hogy a szállítóleveleken feltüntetett cement hozzá került. A II. rendű alperesnek a 2012. március 2-ai tárgyaláson tett nyilatkozatát helyesen úgy kellett volna értelmezni, hogy a kereseti követelésben megjelölt felperesi szállítások megtörténtét elismerte. Ez a nyilatkozat a többi bizonyítékkal együtt megalapozza a felperes keresetét.

A felperes a jogorvoslati kérelmében kérte azt is, hogy a Fővárosi Ítéltábla a „feleslegesen” kirendelt szakértő díjának megfizetése alól mentesítse. Ezt a kérelmét azzal indokolta, hogy a könyvszakértő szükségtelenül vizsgálta a bíróság kirendelése alapján a ...részéről történő értékesítéseket, mert azok a jogvita elbírálását nem érintették. Hivatkozása szerint a szakértői bizonyítás azért sem járt eredménnyel, mert az igazságügyi szakértő elmulasztotta bekérni az eredeti dokumentumokat és a hiányos adatokból, felületesen végezte el a munkáját.

Állította, hogy a felperes már a szakértő kirendelése előtt jelezte, hogy a kirendelt könyvszakértő vizsgálatától eredmény nem várható, és az nem is szükséges.

A felperes a fellebbezésében kifogásolta az alperesek javára megítélt ügyvédi díjból eredő eljárási költség mértékét is, és a perköltség megosztása során kérte figyelembe venni, hogy az első és a második fellebbezése indokolt volt, eredményre vezetett.

Az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérték. Hangsúlyozták, hogy az I. rendű alperes azokat a szállítmányokat maradéktalanul kiegyenlítette, amelyek a fuvarozók közreműködésével hozzá megérkeztek akár a felperestől, akár a Zrt.-től. Amennyiben az üzleti kapcsolatuk idején az I. rendű alperesnek további fizetési kötelezettsége keletkezett volna, akkor ezt a felperesi szállító a felek közötti heti rendszerességű elszámolás során, már a szállítást követő hetekben észlelte és jelezte volna.

A fellebbezés megalapozatlan.

A felek között 2004-2005. években szóbeli megállapodás alapján szállítási jogviszony állt fenn, melynek során a felperes az I. rendű alperes részére és megrendelésére cementet adott el, az árut egyes esetekben a felperes által megbízott fuvarozó, más esetekben az I. rendű alperes által megbízott fuvarozó szállította el annak rendeltetési helyére. A Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 379. § (1) bekezdése értelmében a szállítási szerződés alapján a szállító köteles a szerződésben meghatározott dolgot a kikötött későbbi időpontban vagy időszakban a megrendelőnek átadni, a megrendelő pedig köteles a dolgot átvenni és az árát megfizetni.

A fenti törvényi tényállás figyelembe vételével a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperes mint eladó bizonyítási kötelezettségébe tartozott a perben annak a ténynek az igazolása, hogy azokat az árukat átadta a megrendelőnek, amelyek vételárának megfizetését követeli az I. rendű alperestől.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok okszerűen mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg és a levont jogi következtetése is helytálló.

A felperesnek a perben nem sikerült kétséget kizáróan bizonyítania azt a tényt, hogy az általa csatolt szállítólevelek alapján az érintett fuvarozók az általuk átvett szállítmányt az I. rendű alperesnek maradéktalanul átadták. Ezt a tényt az összes meghallgatott gépjárművezető nem tanúsította. Az elsőfokú bíróság által foganatosított tanúmeghallgatás alapján nem igazolt az sem, hogy a fuvarozók (gépjárművezetők) minden esetben az alperes megbízottaiként jártak el, tekintettel arra, hogy egyes személyek a felperestől, mások az I. rendű alperestől kaptak megbízást az áru szállítására. A legtöbbször fuvarozó K. B. gépjárművezető a felperes előadásával szemben ellenkezőleg éppen azt vallotta, hogy a szállítólevelek alapján nem állíthatja biztosra, hogy minden szállítmányt, ami

azokban szerepel, az alperesnek leszállította, mert a saját dokumentumai alapján ennél kevesebb, körülbelül 2900 tonna mennyiségű cementet fuvarozott a 2004-2005. években az I. rendű alperesnek. A II. rendű alperes a személyes nyilatkozatában a felperes követelésének ténybeli alapját és összecszerúségét határozottan nem ismerte el, a kérdésekre adott, helyenként egymásnak ellentmondó válaszait nem lehetett a felperes követelését alátámasztó bizonyítékként értékelni. Hangsúlyozza a Fővárosi Ítéltábla, hogy a bizonyítási eljárás adatai nem voltak elegendőek annak a megállapításához sem, hogy egyes számlákhoz mely szállítólevelek rendelhetők. Az sem állapítható meg, hogy a kifizetett számlákhoz melyik szállítások tartoztak, ezért a felperes 4. sorszámu előkészítő iratában megjelölt 4+32 db szállítólevél alapján „kiegyenlítettlenül maradt” szállítás megtörténtének vizsgálata sem vezethetett eredményre. A szakértői vélemény adatai közvetetten a felperesi keresettel szemben épp azt látszanak alátámasztani, hogy az I. rendű alperes a 2004-2005. években megközelítőleg azonos mennyiségű cement árut értékesített eladóként, mint amennyit a felperestől és a ... Zrt.-től ebben az időtartamban beszerezett és abban az időben ki is fizetett.

A Pp. 75. § (1) bekezdése értelmében perköltség - a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve - mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel (előzetes tudakozódás és levelezés költsége, eljárási illeték, tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsdíj, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.). A (2) bekezdés alapján a perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd, jogtanácsos, illetve szabadalmi ügyvivő készkiadásait és munkadíját is. A Pp. 78. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni; ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója. A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz.

A fenti eljárásjogi rendelkezések alapján az elsőfokú bíróság a perköltség-viselés tárgyában is helytálló döntését hozott. A szakértői bizonyítással felmerült költségeket a túlnyomó részt pervesztes felperesnek kell megfizetnie, aki az elsőfokú bíróság kioktatását követően a szakértői vélemény beszerzését a részére biztosított határidő alatt írásban maga indítványozta (18. sorszám alatt). A szakértői bizonyítást az elsőfokú bíróság nem a felperes tiltakozása ellenére rendelte el, a szakértői díj összegének meghatározásáról hozott perbeli végzése pedig hatályosan előterjesztett fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. A fent hivatkozott eljárási szabályok nem adnak lehetőséget arra, hogy az egyébként pervesztes felperest a bíróság a szakértői költség alól amiatt mentesítse, mert az indítványára fogatosított bizonyítás nem járt eredménnyel.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú perköltség mérséklésére sem látott jogi alapot. Az elsőfokú bíróságnak az ítéletében a három ízben lefolytatott elsőfokú és két ízben

lefolytatott másodfokú eljárásban felmerült költségeket kellett összeszámolnia. Az elsőfokú bíróságnak figyelembe kellett vennie, hogy a Fővárosi Ítéltábla az előtte folyamatban volt másodfokú eljárásokban alkalmanként és személyenként 100.000 forint összegű ügyvédi díjat állapított meg, ehhez kellett hozzáadnia az elsőfokú eljárásokban kifejtett ügyvédi tevékenységért járó munkadíjat. Az elsőfokú bíróság által meghatározott jogi képviselettel kapcsolatos díjat az eljárás hosszú időtartama alatt elvégzett képviselői feladatok figyelembe vételével a Fővárosi Ítéltábla nem találta eltúlzottnak, annak mérséklésére nem látott alapot a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (6) bekezdése alapján.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a és a 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesek jogi képviseletével kapcsolatos perköltséget, melyet a Fővárosi Ítéltábla az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-a alapján határozott meg az alperesek részére személyenként 50.000 forint + áfa összegben.

Budapest, 2012. szeptember 18.

. Koday Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke

Dr. Volein Anna s.k.
előadó bíró

Dr. Bleier Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírósaíi tisztiiselő